

Maksimāli pieļaujamā reģionālā atbalsta intensitāte Latvijā 2022.-2027.gadam

Reģionālā atbalsta karte un 2021.gada NUTS nomenklatūra

Ministru kabineta 2021. gada 2. novembra noteikumi Nr. 729 "Noteikumi par reģionālās attīstības atbalstu Latvijas Republikā līdz 2027. gadam" (turpmāk – MKN Nr.729) nosaka Latvijas Republikas teritorijas, kurās komercsabiedrībām var piešķirt reģionālās attīstības atbalstu, un maksimāli pieļaujamo atbalsta intensitāti.

Eiropas Komisija 2021. gada 15. decembrī pieņēma lēmumu [SA.100587](#) (2021/N) – *Latvija Latvijas reģionālā atbalsta karte (laikposmam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim)* par Latvijas Republikas reģionālā atbalsta kartes apstiprināšanu.

Saskaņā ar Reģionālā valsts atbalsta pamatnostādņu¹ 30. zemspējas² piezīmi šajās pamatnostādnēs izmantotie dati balstās uz regulas Nr. 1059/2003 (ar grozījumiem, kas izdarīti ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2019/1755), **2021. gada nomenklatūru**. Līdz ar to dalībvalstis, t.sk., Latvija, savas reģionālā atbalsta kartes laikposmam no 2022. gada līdz 2027. gadam izstrādāja, pamatojoties uz NUTS teritorijām un nomenklatūru, kas bija pieejama dalībvalstu reģionālā atbalsta karšu pieņemšanas brīdī, **t.i. 2021. gada NUTS nomenklatūru**. Tādējādi reģionālā valsts atbalsta piešķiršanas vajadzībām un intensitāšu aprēķināšanai, minētās 2021.gada NUTS nomenklatūras robežas un saistītās atbalsta intensitātes paliks spēkā visu reģionālā atbalsta karšu darbības laiku – **līdz 2027.gada 31.decembrim**, neatkarīgi no jebkādam administratīvajām izmaiņām, kas var notikt/ir notikušas NUTS vai pašvaldību līmenī. Attiecīgi visas izmaiņas NUTS un ar to saistītajā statistikā tiks atspoguļotas tikai nākamajā kartēšanas periodā.

2023.gada 24.februārī Eiropas Komisija pieņēma lēmumu [SA.105992](#) (2023/N) – *Grozījums Latvijas reģionālā atbalsta kartē (periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim)* – par palielinātas atbalsta intensitātes teritorijām, kas ir tiesīgas saņemt atbalstu no Taisnīgas pārkārtošanās fonda (turpmāk - TPF).

Skaidrojām, ka ar Eiropas Komisijas 2023.gada 24.februāra apstiprinātajiem grozījumiem Latvijas reģionālajā atbalsta kartē ir apstiprināta iespēja par 10 procentpunktiem palielināt atbalsta intensitātes teritorijām, kas ir tiesīgas saņemt atbalstu no TPF un šīs palielinātās atbalsta intensitātes ir piemērojamas no 2023. gada 1. marta līdz 2027. gada 31. decembrim. Šobrīd pēc atbilstošu nosacījumu ieviešanas konkrētā atbalsta programmā, sākot no 2023.gada 1.marta ir iespējams piemērot Ministru kabineta 2021. gada 2. novembra noteikumu Nr.729 "Noteikumi par reģionālās attīstības atbalstu Latvijas Republikā līdz 2027.gadam" 6. punktā paredzēto iespēju: "*Latvijas Republikas teritorijām, kas ir tiesīgas saņemt Taisnīgas pārkārtošanās fonda atbalstu saskaņā ar Eiropas Komisijas Latvijas Republikai apstiprināto Taisnīgas pārkārtošanās teritoriālo plānu, atbalsta intensitāti var palielināt par 10 % bruto subsīdijas ekvivalenta*". Vēršam uzmanību, ka šī TPF paaugstinātā maksimālā atbalsta intensitāte attiecas uz visiem reģionālā atbalsta projektiem, kas tiek īstenoti šajās teritorijās, neatkarīgi no finansēšanas avota³.

¹ Reģionālā atbalsta kartes nosacījumi izriet no Reģionālā valsts atbalsta pamatnostādņu (2021/C 153/01) 7.4.iedaļas https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2021:153:FULL&from=EN#ntr40-C_2021153LV.01000101-E0040

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1059/2003 par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi ([OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.](#)) ar grozījumiem, kas izdarīti ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2019/1755 ([OV L 270, 24.10.2019., 1. lpp.](#)). Šajās pamatnostādnēs izmantotie dati balstās uz šo NUTS 2021. gada nomenklatūru.

³ EK publicētā atbilde e-State aid WIKI sistēmā: [Article 187- activities and measures that are not included in the Territorial just transition plan - e-State Aid Wiki - EC Extranet Wiki \(europa.eu\)](#).

Nosacījumi, kas izriet no MKN Nr.729 un apstiprinātajiem Eiropas Komisijas lēmumiem ([SA.100587](#) un [SA.105992](#)), ir būtiski, ja atbalsta pasākumu plānots ieviest ar Komisijas regulas Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2014. gada 26. jūnijs, Nr. L 187) 14.panta “Reģionālais atbalsts” mērķi vai Reģionālā atbalsta pamatnostādnēm (2021/C 153/01).

Reģionālā atbalsta intensitātes

Latvijai 2022.-2027 gada periodā ir paredzēta šāda intensitāte:

- **Bāzes intensitāte 30 %**

Ar iespēju palielināt maksimālo atbalsta intensitāti (var summēt kopā, ja attiecināms) par:

1. **10%** vidēja uzņēmuma gadījumā
2. **20%** maza uzņēmuma gadījumā
3. **10%** attiecībā uz teritorijām, kas ir tiesīgas saņemt atbalstu no TPF, pamatojoties uz dalībvalsts taisnīgas pārkārtošanās teritoriālo plānu, kuru apstiprinājusi Eiropas Komisija
4. **10%** reģionos, kuros 2009.–2018. gada periodā iedzīvotāju skaits saruka par vairāk nekā 10 % (*Vidzeme, Kurzeme, Latgale, Zemgale*)

Tabula 1:

NUTS 3 Reģions (2021.gada NUTS 3 dati)	Lielie	Mazapdzīvoti reģioni ⁴	Vidējie	Mazie	TPF	MAX intensitāte kopā:
Rīga	30%	-	+10%	+20%	-	50%
Pierīga (t.sk., arī Limbažu novads, Ogres novads, Saulkrastu novads un Tukuma novads ⁵)	30%	-	+10%	+20%	-	50%
Vidzeme, Kurzeme, Latgale, Zemgale	30%	+10%	+10%	+20%	+10%	70%

⁴ veido 30% bāzes intensitāte +10% par reģioniem, kuros 2009.–2018. gada periodā iedzīvotāju skaits saruka par vairāk nekā 10 %.

⁵ Pierīga pēc NUTS3 2021.gada nomenklatūras datiem

Latvijas NUTS3 2021.gada nomenklatūra:

!!! NB Dizainējot atbalsta pasākumus ir jāpievērš uzmanība, kādās teritorijās plānots sniegt atbalstu, t.i., vai atbalsta pasākums aptvers visu Latvijas teritoriju vai tikai, piemēram, atsevišķus nacionāli noteiktus plānošanas reģionus. Vēršam uzmanību, ka, piem., Rīgas plānošanas reģiona robežas atšķiras no Rīgas un Pīriģas NUTS3 2021.gada nomenklatūras datiem, izmantotajām robežām.

Latvijas plānošanas reģioni (5)⁶:

Ievērojot augstāk minēto, reģionālā valsts atbalsta piešķiršanas vajadzībām un intensitāšu aprēķināšanai, visas izmaiņas NUTS un ar to saistītajā statistikā tiks atspoguļotas tikai nākamajā kartēšanas periodā,. Reģionālā atbalsta nosacījumu piemērošanu 2022.-2027.gadā neietekmēs arī 2024.gada 1.janvāra grozījumi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1059/2003 par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi (turpmāk – regula Nr. 1059/2003). Minētie grozījumi paredz, ka turpmāk Latvijā būs **pieci** statistiskie reģioni – Kurzemes statistiskais reģions, Latgales statistiskais reģions, Rīgas statistiskais reģions, Vidzemes statistiskais reģions un

⁶ <https://www.varam.gov.lv/lv/planosanas-regioni>

Zemgales statistiskais reģions. Regulas Nr. 1059/2003 grozījumi būs piemērojami no 2024. gada 1. janvāra. (Skat., attēlu zemāk).

Latvijas statistiskie reģioni NUTS 3 līmenī pēc Latvijas statistisko reģionu reformas (regulas Nr. 1059/2003 grozījumi, kas stājas spēkā 2023. gada martā):

Ieteikumi korektas normatīvā akta normas izstrādei:

Piemēram, Ministru kabineta noteikumos ir paredzēta šāda normas redakcija: *“Atbalstu sniegt Latgales plānošanas reģionā, Vidzemes plānošanas reģionā, Kurzemes plānošanas reģionā un Zemgales plānošanas reģionā.”*, tas nozīmē, ka tie nav tie paši reģioni, kas ir atbilstoši 2021.gada NUTS3 nomenklatūrai.

Tā kā Latvijas gadījumā plānošanas reģioni atšķiras no 2021.gada NUTS3 statistikas reģioniem, piem., Ogre ir Pierīgā (pēc NUTS3 2021.gada datiem), nevis kā nacionāli noteikts plānošanas reģionā Vidzemē – tai ir piemērojama Pierīgas intensitāte (2021.gada NUTS3 dati), nevis Vidzemes intensitāte, līdz ar to noteikumos nepieciešams nodrošināt, ka intensitātes tiek piemērotas atbilstoši NUTS3 2021.gada datiem.

Piemērs redakcijai noteikumos:

“Maksimālā AF finansējuma atbalsta intensitāte Pierīgas (t.sk., arī Limbažu novadā, Saulkrastu novadā, Tukuma novadā un Ogres novadā) statistiskajā (2021.gada NUTS 3 dati) reģionā ir šāda: [...]”

Atbalsta programmas izstrādātājam skaidrojums par korektu NUTS3 2021.gada nomenklatūras datu izmantošanu ir jāietver anotācijā.

NB!!! Izstrādājot atbalsta programmas un individuālā atbalsta projektus, jāievēro, ka MKN Nr. 729 5.un 6.punktos noteiktās bonuss intensitātes, **nepiemēro Limbažu novadam, Ogres novadam, Saulkrastu novadam un Tukuma novadam :**

“5. Latvijas Republikas Kurzemes, Zemgales, Vidzemes un Latgales reģionam atbalsta intensitāti var palielināt par 10 % bruto subsīdijas ekvivalenta kā reģioniem ar sarūkošu iedzīvotāju skaitu.”
un

“6. Latvijas Republikas teritorijām, kas ir tiesīgas saņemt Taisnīgas pārkārtošanās fonda atbalstu saskaņā ar Eiropas Komisijas Latvijas Republikai apstiprināto Taisnīgas pārkārtošanās teritoriālo plānu, atbalsta intensitāti var palielināt par 10 % bruto subsīdijas ekvivalenta.”

Izmaiņas koriģētajai atbalsta intensitātei lieliem ieguldījumu projektiem pēc Komisijas regulas Nr.651/2014 grozījumu spēkā stāšanās

2023.gada 1.jūlijā stājās spēkā Komisijas regula (ES) 2023/1315 (2023. gada 23. jūnijs), ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu, un Regulu (ES) 2022/2473, ar kuru, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu, dažu kategoriju atbalstu uzņēmumiem, kas nodarbojas ar zvejas un akvakultūras produktu ražošanu, apstrādi un tirdzniecību, atzīst par saderīgu ar iekšējo tirgu (turpmāk – Komisijas regulas Nr.651/2014 grozījumi). Pieejama šeit:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023R1315>

Komisijas regulas Nr.651/2014 grozījumi skar arī lielus ieguldījumu projektus (sākotnējais ieguldījums, kura attiecināmās izmaksas pārsniedz 50 miljonus EUR⁷), t.i., šādiem ieguldījumiem atbalsta summa nepārsniedz atbalsta koriģēto summu, kas aprēķināta ar saskaņā ar atbalsta koriģēto formulu (atbilstoši Komisijas regulas Nr.651/2014 grozījumu 2. panta 20. punktā noteiktajam):

$$\text{Atbalsta maksimālā summa} = R \cdot (A + 0,5 \cdot B + 0 \cdot C)$$

R-atbalsta maksimālā intensitāte, kas pieļaujama atbalstāmajā teritorijā

NB !!! Lielu ieguldījumu projektu gadījumā MVU bonusus nepiemēro.

A-attiecināmo izmaksu pirmie 55 milj. EUR

B-attiecināmo izmaksu daļa, kas ir robežās no 55 – 110 milj. EUR

C-attiecināmo izmaksu daļa, kas ir virs 110 milj. EUR.

Piemērs:

Projekta attiecināmās izmaksas ir 175 milj., reģionālā atbalsta max intensitāte ir 30 %, maksimāli pieļaujamo atbalsta summu aprēķina:

$$\text{Atbalsta maksimālā summa} = 30\% \cdot (55\,000\,000 + 0,5 \cdot 55\,000\,000 + 0 \cdot 65\,000\,000)$$

$$\text{Atbalsta maksimālā summa} = 30\% \cdot 82\,500\,000$$

$$\text{Atbalsta maksimālā summa} = 24,75 \text{ milj. EUR.}$$

Attiecīgi reģionālā atbalsta ieguldījumu projektam, kurš pārsniedz Komisijas regulas Nr.651/2014 grozījumos 4.pantā noteikto atbalsta paziņošanas robežvērtību (24,75 milj.EUR), attiecināmajām izmaksām virs 110 milj. EUR vai vairāk piemēro 0% intensitāti.

Gadījumā, ja atbalsta pretendents vēlētos saņemt augstāku intensitāti reģionālā atbalsta ieguldījuma projekta attiecināmajām izmaksām virs 110 milj. EUR, reģionālo ieguldījumu projektu ir iespējams paziņot Eiropas Komisijai individuāli zem Reģionālā atbalsta pamatnostādņēm (2021/C 153/01), tādējādi nodrošinot iespēju piemērot atbalsta intensitāti arī attiecināmajām izmaksām jau sākot no 100 milj.EUR, un tādā gadījumā piemēro šādu formulu⁸:

$$\text{Atbalsta koriģētā summa} = R \times (A + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$$

R-atbalsta maksimālā intensitāte, kas pieļaujama atbalstāmajā teritorijā

NB!!! Lielu ieguldījumu projektu gadījumā MVU bonusus nepiemēro.

A-attiecināmo izmaksu pirmie 50 milj. EUR

B-attiecināmo izmaksu daļa, kas ir robežās no 50 – 100 milj. EUR

C-attiecināmo izmaksu daļa, kas ir virs 100 milj. EUR.

⁷ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52021XC0429\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52021XC0429(01)) 2.2.sadaļas 18.punkts

⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52021XC0429\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52021XC0429(01)) 19.punkta 3.daļa

Piemērs, ja reģionālo atbalstu ieviestu saskaņā ar Reģionālā atbalsta pamatnostādņēm (2021/C 153/01):

Projekta attiecināmās izmaksas ir 175 milj., reģionālā atbalsta max intensitāte ir 30 %, maksimāli pieļaujamo atbalstu aprēķina:

Atbalsta maksimālā summa = $30\% * (50\,000\,000 + 0,5 * 50\,000\,000 + 0,34 * 75\,000\,000)$

Atbalsta maksimālā summa = $30\% * 100\,500\,000$

Atbalsta maksimālā summa = 30,15 milj. EUR.

Savukārt, ja atbalsta pretendents neplāno izmantot iespēju piemērot intensitāti arī attiecināmo izmaksu daļai, kas ir virs 100 milj. EUR, tad tas var turpināt piemērot Komisijas regulas Nr.651/2014 nosacījumus un attiecināmo izmaksu daļai, kas ir virs 110 milj. EUR, piemērojama 0% atbalsta intensitāte.

Arī ikvienu sākotnējo ieguldījumu, kas saistīti ar to pašu vai līdzīgu darbību, kuru tas pats saņēmējs (grupas līmenī) ir sācis triju gadu laikā no dienas, kad sākti darbi pie cita atbalstītā ieguldījuma tajā pašā Statistiski teritoriālo vienību nomenklatūras 3. līmeņa reģionā, uzskata par daļu no vienota ieguldījumu projekta. Ja šis vienotais ieguldījumu projekts ir liels ieguldījumu projekts, atbalsta kopsumma vienotajam ieguldījumu projektam nedrīkst pārsniegt lieliem ieguldījumu projektiem noteikto koriģēto atbalsta summu.